

ХАЙДУШКА ПОЛЯНА И ПАМЕТНИК НА ЗАГИНАЛИТЕ ХАДЖИДИМИТРОВИ ЧЕТНИЦИ

Бузлуджа, Бузлуджа, връх легендарен...

Свято и историческо място, където за първи път се чуват официално думите „Свобода или смърт“. Хаджи Димитър и Стефан Караджа продължават политическата линия на Г.С.Раковски за българска национална революция. Четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа е най-голямата бунтовна изява на българите през 60-те години на 19 век. Връх Бузлуджа се свързва с българската история с последния акт на кървавата драма на четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа. От 130 храбри и решителни българи до Бузлуджа достигат 30-на и съдбата отрежда това място да бъде техния последен пристан. След три и половина часа неравна битка един след друг падат покосени верните български синове.

Вражески куршум улучва и войводата Хаджи Димитър. Като по чудо се спасяват Христо Македончето и още трима четници, единият от които по-късно умира от раните си. Съзнателната саможертва на четата на Хаджи Димитър и Стефан Караджа през 1868 е импулс за титани като Васил Левски и Христо Ботев. След първото поклонение, датата 20.07 (Илинден) става народен празник и ден за поклонение. През 1883 г. поп Иван от село Хасът (днес гр. Крън) пръв е положил дървен кръст на лобното място на героите и е изпълнил заукойна молитва. През 1885г. се провеждат големи тържества, на които присъства и майката на Хаджи Димитър (Баба Хаджийка). Примерът на Хаджидимитровите въстаници подпомагат борбата за съединението на Княжество България и Източна Румелия. Съединението става факт само месец и половина след празника на Бузлуджа и оттогава историческият връх се превръща в съвременната Света гора. В края на юни тленните останки на Хаджи Димитър и загиналите четници (24 обезглавени трупа) са откопани и пренесени церемониално в църквата „Св. Архангел Михаил“ в село Хасът. Останките на героите са осветени, положени в 2 специално подготвени кипарисови ковчега и отнесени обратно на Бузлуджа. След ритуал са поставени в 2 гробници, покрити с мраморни плочи. Положен е основния камък за паметник на героите и параклис. Паметникът на Хаджи Димитър е издигнат в непосредствена близост до лобното му място. Войводата е представен в цял ръст, наметнат с ямурлук, с пушка в дясната ръка а лявата облегната върху силаха с хладното оръжие. Зад фигурата е изградена стена от 28 каменни блока, върху които са изписани имената на всички участници в четата и техните родни места. В основата му са поставени костите на загиналите.

Учениците от ОУ "Св. Кл. Охридски", град Крън, обединени в клуб „Родолюбие“ с голяма отговорност се отзоваха на инициативата „Основи паметник“. Те посетиха връх Бузлуджа като почистиха паметниците и пространството около тях. Участваха в тържествата през месец юли, а отец Константин от църквата „Св. Архангел Михаил“ в град Крън им разказа историята за освещаването на мощите на загиналите четници, предадена от поп Иван. Оттогава те се чувстват горди, че са потомци на тези велики българи. Ще посетят и Националния исторически музей, където очакват с вълнение да видят спасеното знаме на Хаджидимитровата чета. Имат желание да продължат доброволческата си мисия и през следващата 2012 година. Нашите доброволци: Крум, Апостол, Магдалена, София, Веселина, Божидар, Християн, Денис, Теодор с ръководител - Веселин Кичуков.

